

Postanowienie

Naczelnego Sądu Administracyjnego

z dnia 13 lutego 2008 r.

II FZ 11/08

TEZA aktualna

Z brzmienia przepisu art. 49 § 1 ppsa nie wynika ograniczenie w jego stosowaniu wyłącznie do przypadków nagannego zachowania w trakcie rozprawy lub posiedzenia.

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący:

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2008 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Finansowej zażalenia A. P. na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 listopada 2007 r. sygn. akt III SA/Wa 1487/07 w przedmiocie ukarania karą grzywny w sprawie ze skargi A. P. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt III SA/Wa 1774/05 w sprawie ze skargi A. P. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 5 maja 2005 r. nr (...) w przedmiocie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości za 2004 r. postanawia oddalić zażalenie.

Uzasadnienie faktyczne

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2007 r., sygn. akt III SA/Wa 1487/07 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie ukarał skarżącą A. P. karą porządkową grzywny w wysokości 1.000 zł. W motywach rozstrzygnięcia wskazano, że wyrokiem z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt III SA/Wa 1774/05 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę strony na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 5 maja 2005 r. w przedmiocie umorzenia zaległości w podatku od

nieruchomości za 2004 r. Naczelny Sąd Administracyjny w dniu 20 marca 2007 r. oddalił skargę kasacyjną złożoną w niniejszej sprawie.

W dniu 23 sierpnia 2007 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wpłynęła skarga A. P. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 30 listopada 2005 r.

W treści wniesionego pisma procesowego zamieszczono zwroty i wyrażenia ubliżające Sądowi i innym organom państwowym. Skarżąca wskazała w szczególności, że sędziowie biorący udział w rozstrzygnięciu jej sprawy to "NADLUDZIE z RASY WYŻSZEJ - SYJONISTYCZNEJ" będący "BEZKARNYMI żydami a NAZISTAMI SYJONISTYCZNYMI", którzy "DZIAŁALI NA SZKODĘ POLAKA - GOJA.

ZESPOŁOWO JAK żydzi syjoniści pod miastem JERYCHA darcie ryji ZMUSZAJĄ POLAKA - GOJA DO WNOSZENIA OPŁAT PODATKOWYCH". Ponadto strona użyła pod adresem innych podmiotów (Sądu, urzędników, prawników, Rzecznika Praw Obywatelskich, samorządowego kolegium odwoławczego) szeregu obraźliwych słów, takich jak "bezkarni i nieusuwalni zbrodniarze sądowi z rasy wyższej", "palant rasowy ortodoksyjny fanatyk - dureń rasista - mający g. rozumu, ale specjalne papiery - prawnika".

Uwzględniając powyższe Sąd pierwszej instancji uznał za zasadne nałożenie na skarżącą kary grzywny na podstawie art. 49 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 29 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie A. P. wniosła o jego uchylenie argumentując, że w uchwale z dnia 25 marca 2003 r., sygn. akt I KZP 1/03 przesądzono, iż art. 49 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych nie ma zastosowania w wypadku naruszenia w piśmie powagi czynności sądowych albo ubliżenia w piśmie skierowanym do sądu temu organowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie.

Pozostałe wywody skarżącej nie stanowiły merytorycznej polemiki z podjętym rozstrzygnięciem, a jedynie zbiór inwektyw skierowanych do Sądu.

Uzasadnienie prawne

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 49 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, w razie naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie, sąd może ukarać winnego karą porządkową grzywny w wysokości do 10.000 złotych lub karą pozbawienia wolności do czternastu dni.

Powołany przepis znajduje zastosowanie w postępowaniu sądowoadministracyjnym na mocy odesłania

zawartego w art. 29 ustawy Prawo o ustroju sądów administracyjnych, który w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie nakazuje odpowiednie stosowanie unormowań przewidzianych w przepisach o ustroju sądów powszechnych.

Mając na uwadze okoliczności rozpatrywanej sprawy nie może ulegać wątpliwości, że ukaranie skarżącej karą grzywny było usprawiedliwione i znajdowało oparcie w przepisach prawa. Poza dyskusją pozostaje bowiem fakt, że sformułowania użyte w skardze o wznowienie postępowania urągały powadze Sądu i innym organom państwowym. Słowa i zwroty, jakimi posłużyła się strona są powszechnie uważane za obraźliwe i świadczą o uprzedzeniach narodowościowych. Za oczywiste należy w tej sytuacji uznać, że intencją skarżącej było ubliżenie Sądowi.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę nie podziela poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 marca 2003 r., zgodnie z którym nałożenie kary grzywny nie jest dopuszczalne w przypadku naruszenia powagi sądu na piśmie (por. uchwała SN z dnia 25 marca 2003 r., sygn. akt I KZP 1/03, publ. OSNKW 2003/3-4/26).

W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w procesie interpretacji art. 49 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych pierwszeństwo należy przyznać wykładni językowej.

Z brzmienia cytowanego przepisu nie wynika ograniczenie w jego stosowaniu wyłącznie do przypadków nagannego zachowania w trakcie rozprawy lub posiedzenia. W doktrynie zwracano uwagę, że ustawodawca posłużył się w art. 49 § 1 ogólną formułą "naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ubliżenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie", która obejmuje wszystkie przejawy zachowań ubliżających sądowi, w tym również ubliżanie na piśmie (por. T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, Komentarz do Prawa o ustroju sądów powszechnych i ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Warszawa 2002, str. 131 - 132).

Nie negując szczególnej roli, jaką pełni kara grzywny realizowana w ramach tzw. policji sesyjnej (zachowanie porządku i spokoju na sali w toku posiedzenia), Naczelny Sąd Administracyjny nie dostrzega podstaw do różnicowania przysługujących sądowi uprawnień w zależności od formy, w jakiej doszło do uchybienia powadze sądu. Trudno bowiem znaleźć uzasadnienie dla twierdzenia, że w przypadku inwektyw sformułowanych na piśmie sąd pozbawiony byłby możliwości samodzielnego dyscyplinowania osób naruszających jego powagę. Niezależnie od dopuszczalności skierowania sprawy na drogę karną, sąd powinien dysponować uprawnieniami pozwalającymi zareagować na każde uwłaczające mu naganne zachowanie.

W tym kontekście na aprobatę zasługuje prezentowane w piśmiennictwie stanowisko, zgodnie z którym to właśnie norma art. 49 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych ma służyć eliminowaniu działań godzących w powagę sądu. Odsyłanie sądów na drogę odłożonej w czasie sankcji karnej mijałoby się z celem powołanego przepisu, "sprzyjając eskalacji zachowań niewłaściwych oraz dalszej destrukcji procesu za milczącym zezwoleniem gospodarza procesu, jakim jest sąd" (por. A. Nowak, glosa do postanowienia

SN z dnia 28 czerwca 2004, sygn. akt I PZ 115/03, publ. Mon. Prawn. 2006/8/447).

Podkreślenia również wymaga, że przedstawiony powyżej pogląd znajduje oparcie zarówno w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, jak również Sądu Najwyższego (por. m.in. postanowienie NSA z dnia 15 marca 2007 r., sygn. akt 60/07, niepubl., postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2004, sygn. akt I PZ 115/03, publ. OSNP 2005/2/23).

Na marginesie przedstawionych rozważań wyjaśnić należy, że w zaskarżonym postanowieniu przywołano treść art. 49 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 czerwca 2007 r. Zmiana powołanego przepisu dokonana ustawą z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 99, poz. 664), nie miała jednakże jakiegokolwiek wpływu na podjęte w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie. Tym samym Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że dostrzeżone uchybienie pozostawało bez wpływu na ocenę legalności kontrolowanego postanowienia.

Mając powyższe na względzie Naczelny Sąd Administracyjny, na podstawie art. 184 w związku z art. 197 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), orzekł jak w sentencji.